

ÁKVÖRDUN EVRÓPUNGSINS OG RÁÐSINS nr. 2179/98/EB

frá 24. september 1998

um endurskoðun á stefnu- og framkvæmdaáætlun bandalagsins í tengslum við umhverfi og sjálfbæra þróun, „Fram til sjálfbæris“

EVROPUÞINGIÐ OG RÁÐ EVRÓPUSAMBANDSINS HAFA,

með hliðsjón af stofnsáttmála Evrópubandalagsins, einkum fyrstu undirgrein 3. mgr. 130. gr. s,

með hliðsjón af tillögu framkvæmdastjórnarinnar ⁽¹⁾,

með hliðsjón af álitum efnahags- og félagsmálanefndarinnar ⁽²⁾,

með hliðsjón af álitum svæðanefndarinnar ⁽³⁾,

í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 189. gr. b í sáttmálanum ⁽⁴⁾ og í ljósi sameiginlegs texta sem sáttanefndin samþykkti 29. júní 1998,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Þann 18. mars 1992 samþykkti framkvæmdastjórnin stefnu- og framkvæmdaáætlun bandalagsins með tilliti til umhverfisins og sjálfbærrar þróunar „Fram til sjálfbæris“ (hér eftir nefnd „áætlunin“).
- 2) Í ályktun sinni frá 17. nóvember 1992 ⁽⁵⁾, fagnaði Evrópuþingið þeim viðmiðunarreglum sem settar eru fram í áætluninni.
- 3) Efnahags- og félagsmálanefndin samþykkti, í ályktun sinni frá 1. júlí 1992, hugmyndir og áherslur áætlunarinnar.

4) Ráðið og fulltrúar ríkisstjórna aðildarríkjanna, sem komu saman á fundi innan ráðsins, samþykktu í ályktun sinni frá 1. febrúar 1993 ⁽⁶⁾ almennt verklag og skipulag áætlunarinnar.

5) Jafnvel þó að margar ráðstafanir og aðgerðir samkvæmt áætluninni séu innan tímaramma, sem nær til ársins 2000, er samkvæmt áætluninni gert ráð fyrir að endurskoðun fari fram fyrir lok ársins 1995.

6) Margvísleg framþróun, sem hefur áhrif á sjálfbæra þróun, hefur orðið síðan áætlunin var samþykkt, einkum samþykkt 21. framkvæmdaáætlun, sem varðar niðurstöður ráðstefnu Sameinuðu þjóðanna um umhverfi og þróun, og samþykkt hvítbókarnar um vöxt, samkeppnishæfni og atvinnumál af hálfu framkvæmdastjórnarinnar.

7) Endurskoðunin skal einnig endurspeglar þær skuldbindingar sem gengist hefur verið undir og þær niðurstöður sem hafa verið samþykktar sem liður í ýmsum alþjóðlegum verkefnum.

8) Eitt af markmiðum stefnu bandalagsins í umhverfismálum, samkvæmt 130. gr. r í sáttmálanum, er verndun heilsu manna.

9) Stækkun Evrópusambandsins, við inngöngu þriggja nýrra aðildarríkja, Austurríkis, Finnlands og Svíþjóðar, hefur í för með sér ný krefjandi verkefni fyrir sambandið í umhverfismálum. Sambandið hefur skuldbundið sig til að endurskoða tiltekin ákvæði í löggjöf sinni um umhverfismál fyrir lok aðlögunartímabilsins, í samræmi við lög um skilyrði fyrir aðild Austurríkis, Finnlands og Svíþjóðar og í ljósi strangari viðmiðunarreglna sem nýju aðildarríkin geta viðhaldið samkvæmt sáttmálanum og með áherslu á gífurlegt mikilvægi þess að stuðla að víðtækri heilsu-, öryggis- og umhverfisvernd í aðgerðum bandalagsins.

⁽¹⁾ Stj. tíð. EB C 140, 11. 5. 1996, bls. 5, og Stj. tíð. EB C 28, 29. 1. 1997, bls. 18.

⁽²⁾ Stj. tíð. EB C 212, 22. 7. 1996, bls. 1.

⁽³⁾ Stj. tíð. EB C 34, 3. 2. 1997, bls. 12.

⁽⁴⁾ Álit Evrópuþingsins frá 13. nóvember 1996 (Stj. tíð. EB C 362, 2. 12. 1996, bls. 112), sameiginleg afstaða ráðsins frá 17. apríl 1997 (Stj. tíð. EB C 157, 24. 5. 1997, bls. 12) og ákvörðun Evrópuþingsins frá 17. júlí 1997 (Stj. tíð. EB C 286, 22. 9. 1997, bls. 208). Ákvörðun Evrópuþingsins frá 15. júlí 1998 (Stj. tíð. EB C 292, 21. 9. 1998) og ákvörðun ráðsins frá 20. júlí 1998.

⁽⁵⁾ Stj. tíð. EB C 337, 21. 12. 1992, bls. 34.

⁽⁶⁾ Stj. tíð. EB C 138, 17. 5. 1993, bls. 1.

- 10) Víðtækt samráð hefur farið fram sem liður í endurskoðunarferlinu sem framkvæmdastjórnin stóð fyrir til að safna upplýsingum um framvindu til þessa og vandamál við framkvæmd áætlunarinnar.
- 11) Þann 10. nóvember 1995 kynnti Umhverfisstofnun Evrópu nýja skýrslu um stöðu umhverfismála sem framlag til endurskoðunarferlisins þar sem berlega kom í ljós að án viðbótaraðgerða myndu markmiðin frá 1992, fyrir árið 2000, ekki nást á vissum sviðum.
- 12) Í janúar 1996 kynnti framkvæmdastjórnin áfangaskýrslu um framkvæmd áætlunarinnar.
- 13) Heildarskipulag, markmið og leiðbeinandi aðgerðir upprunalegu áætlunarinnar eru enn í gildi og áætlunin er viðeigandi upphaf 21. framkvæmdaáætlunar hjá Evrópubandalaginu og aðildarríkjum þess.
- 14) Grunnskipulag áætlunarinnar gerir ráð fyrir því að fullkomin samþætting umhverfisstefnumiða og annarra viðkomandi stefnumiða nái fram að ganga með virkri þátttöku helstu framkvæmdaðila samfélagsins í því að efla og auka umfang þeirra stjórnækja sem eru notuð til að ná fram breyttri hegðun.
- 15) Niðurstöður áfangaskýrslunnar sýna að framfarir hafa orðið á allmörgum sviðum, en að mikið þurfi enn að gera til þess að sjálfbærni geti orðið að veruleika.
- 16) Í áfangaskýrslunni er bent á helstu forgangsverkefni sem ber að vinna til að hraða því að sjálfbær þróun nái fram að ganga. Bandalagið ætti því að gera átak á sviði fimm helstu forgangsverkefna og á fimm sviðum að auki til að efla framkvæmd áætlunarinnar.
- 17) Markmið, stefnumið, aðgerðir og tímarammar, sem vísað er til í áætluninni, eru góð byrjun á leið til sjálfbærrar þróunar. Auka þarf aðgerðir til að tryggja að þau forgangsverkefni, sem eru tilgreind í áætluninni, séu unnin með skilvirkari hætti. Ekki verður hægt að ná fram sjálfbærum aðgerðum og þróun meðan þessi áætlun varir og því munu fleiri og enn framsæknari meginmarkmið og ráðstafanir verða nauðsynleg eftir árið 2000 til þess að viðhalda framgangi aðgerða bandalagsins.
- 18) Við framkvæmd almennrar aðgerðaáætlunar sinnar mun bandalagið aðhafast innan marka þess valdsviðs sem því er ætlað. Í ályktun sinni frá 1. febrúar 1993 hvöttu ráðið og fulltrúar ríkisstjórna aðildarríkjanna framkvæmdastjórnina til þess að leggja fram viðeigandi tillögur til að auka skilvirkni áætlunarinnar, að því marki sem slíkt lýtur að aðgerðum á vettvangi bandalagsins.
- 19) Þessi ákvörðun hefur ekki áhrif á lagagrundvöll ráðstafana sem samræmast markmiðum þeirra aðgerða sem kveðið er á um í þessari ákvörðun og eru samþykktar innan ramma umhverfisstefnu og annarra stefnumiða bandalagsins.
- 20) Lítið er á frekari samþættingu krafna á sviði umhverfisverndar og stefnu bandalagsins á öðrum sviðum sem lykilatriði í þeirri viðleitni að koma á sjálfbærri þróun. Við framkvæmd þess skipulags, sem er sett fram í áætluninni, ber að vinna að því að nauðsynleg samþætting umhverfisstjórna miða og stefnu og aðgerða bandalagsins verði að veruleika. Í þessu skyni hefur verið bent á röð forgangsverkefna innan landbúnaðar, flutningastarfsemi, orkugeirans, iðnaðar og ferðamála þar sem aðgerðir á vettvangi bandalagsins, sem tengjast þessum forgangsverkefnum, skila bestum árangri.
- 21) Það hefur reynst erfiðara en vænta mátti að efla umfang stjórnækja. Með hliðsjón af dreifræðisreglunni er nauðsynlegt að þróa og beita öðrum stjórnækjum til uppfyllingar löggjöfnni ef breyta á núverandi tilhneigingu og venju svo um munar í átt til sjálfbærrar þróunar. Þetta krefst frekari þróunar skilvirkra markaðstengdra stjórnækja og annarra efnahagsstjórnækja á viðeigandi stigi og þverlægra stjórnækja, enn fremur bættrar notkunar fjárstuðningsskipulags bandalagsins sjálfs, sem tækis til að stuðla að sjálfbærri þróun. Framkvæmdastjórnin hefur lagt fram tillögur um endurbætur á sameiginlegu landbúnaðarstefnunni, þar sem einkum er gert ráð fyrir því að auka fjárstuðning til aðgerða á sviði umhverfismála innan landbúnaðar og þeim kosti að aðildarríkin geri viðeigandi ráðstafanir til að tryggja að umhverfisákvæðum stofnana hins sameiginlega markaðar sé fullnægt.
- 22) Nauðsynlegt er að tryggja betri framkvæmd og fullnustu umhverfisráðstafana sem krefst aðgerða á öllum stigum reglusetningar.
- 23) Samskipti, upplýsing, menntun og þjálfun eru þýðingarmiklar leiðir til að örva umhverfisvitund og stuðla að breyttri hegðun í öllum geirum samfélagsins.
- 24) Bandalagið hefur mikilvægu hlutverki að gegna í alþjóðlegum aðgerðum á sviði umhverfis og sjálfbærrar þróunar. Nauðsynlegt er að takast á við krefjandi verkefni af alþjóðlegum toga, einkum hugsanlega inngöngu samstarfsríkja í Mið- og Austur-Evrópu og Kýpur, nauðsyn þess að auka sam-

starfið við Miðjarðarhafslöndin og Eystrasaltsríkin og nauðsyn þess að halda áfram því ferli sem ráðstefna Sameinuðu þjóðanna um umhverfismál og þróun hafði frumkvæði að og umræðum um viðskipti og umhverfi.

- 25) Frekari aðgerða er þörf til þess að treysta grundvöll umhverfisstefnunnar í formi áreiðanlegra og samanburðarhæfra gagna, tölfræðilegra upplýsinga og vísbenda og aðferða til að meta kostnað og ávinning aðgerða eða skorts á aðgerðum.
- 26) Nauðsynlegt er að þróa enn frekar aðferðir til þess að stuðla að sjálfbærum framleiðslu- og neysluháttum. Nauðsynlegt er að stuðla að hagnýtingu nýrra aðferða og tækni.
- 27) Nauðsynlegt er að þróa enn frekar hugtakið sameiginleg ábyrgð, einkum með því að efla skoðanaskipti við hlutaðeigandi framkvæmdaaðila og þátttöku þeirra í undirbúningi stefnu og aðgerða bandalagsins.
- 28) Með stuðningi bandalagsins mætti koma á samfelldum og samræmdum aðferðum í tengslum við staðbundnar og svæðisbundnar aðferðir á sviðum sem skipta höfuðmáli fyrir sjálfbæra þróun og til að stuðla að því að skipst sé á upplýsingum og reynslu.
- 29) Bandalagið mun áfram þróa stefnu sína með tilliti til þeirra umhverfismálefna sem áætlunin spannar og á grundvelli strangra viðmiðunarreglna um umhverfisvernd. Hugað verður sérstaklega að þeim aðgerðum sem unnt er að framkvæma með bestum árangri á vettvangi bandalagsins.

ÁKVEÐIÐ EFTIRFARANDI:

1. gr.

Bandalagið lýsir stuðningi sínum við almennt verklag og skipulag áætlunarinnar „Fram til sjálfbæris“ sem framkvæmdastjórnin samþykkti 18. mars 1992 og Evrópuþingið fagnaði í samþykkt sinni frá 17. nóvember 1992 og ráðið og fulltrúar ríkisstjórna aðildarríkjanna samþykktu í ályktun sinni á fundi innan ráðsins 1. febrúar 1993. Stofnanir bandalagsins, aðildarríkin, fyrirtæki og borgarar eru hvött til að axla ábyrgð, hver með sínum hætti, taka fullan þátt í stöðugri framkvæmd áætlunarinnar og leitast við að hraða framvindu mála.

Til að hraða því að markmið áætlunarinnar náist og tryggja árangursríkari framkvæmd verklags hennar, að teknu tilliti til áfangaskýrslu framkvæmdastjórnarinnar um framkvæmd áætlunarinnar og enn fremur til uppfærðrar útgáfu skýrslunnar um ástand umhverfisins sem Umhverfisstofnun Evrópu lagði fram, mun bandalagið gera átak á sviði fimm

helstu forgangsverkefna og á fimm sviðum að auki, sem munu efla framkvæmd áætlunarinnar enn frekar, með viðtæka umhverfisvernd að markmiði og að teknu tilliti til ólíkra aðstæðna á hinum ýmsu svæðum bandalagsins.

Þrátt fyrir þessi sértæku forgangsverkefni mun bandalagið fylgja eftir, með virkum hætti, öllum öðrum aðgerðum sem stofnað er til samkvæmt áætluninni.

Við framkvæmd áætlunarinnar mun bandalagið aðhafast eftir því sem valdsvið þess leyfir. Þessi ákvörðun er með fyrirvara um lagagrundvöll þeirra ráðstafana sem eru samþykktar innan ramma stefnunnar í umhverfismálum og annarra stefnumiða bandalagsins en eru jafnframt í samræmi við markmið þeirra aðgerða sem kveðið er á um í þessari ákvörðun.

Við lok áætlunarinnar mun framkvæmdastjórnin leggja allsherjarmat á framkvæmd áætlunarinnar fyrir Evrópuþingið og ráðið, þar sem sérstök áhersla er lögð á endurskoðun og leiðréttingu markmiða og forgangsverkefna sem kunna að vera nauðsynlegar, ásamt tillögum, eftir því sem við á, um meginmarkmið og -ráðstafanir sem verða nauðsynlegar eftir árið 2000.

1. ÞÁTTUR

FORGANGSVERKEFNI

2. gr.

Samþætting umhverfiskrafna og annarra stefnumiða

Bandalagið mun þróa endurbætt og samræmdara verklag til að samþætta kröfur á sviði umhverfisverndar og önnur stefnumið, með það í huga að greiða fyrir sjálfbærri þróun.

Bandalagið mun, í þessu skyni og í tengslum við þá geira sem áætluninni er beint að, leggja áherslu á eftirtalin forgangsverkefni þar sem unnt er að koma við hvað skilvirkustum aðgerðum á vettvangi bandalagsins.

1. Meginmarkmið bandalagsins á sviði landbúnaðar skulu vera:

- a) að samþætta betur markaðinn, þróun dreifbýlis og stefnu í umhverfismálum með það í huga að tryggja sjálfbæran landbúnað, einkum innan ramma þess endurbótastarfs sem var hafð með tillögum framkvæmdastjórnarinnar um framkvæmdaáætlun 2000, með því að:

— samþætta umhverfissjónarmið og stefnumörkun í landbúnaði og stíga rétt skref til að tryggja að sértækum umhverfismarkmiðum verði náð innan ferlis endurbóta á hinni almennu landbúnaðarstefnu,

— veða og meta þann kost að fella fleiri umhverfissjónarmið inn í stefnumið á sviði landbúnaðar.

Í öllum ráðstöfunum skulu felast eftirfarandi skuldbindingar um eftirlit, skýrslugerð og mat:

- b) að tryggja reglulega skýrslugjöf og samantekt samanburðarhæfra gagna um álag og áhrif á umhverfið, meðal annars líffræðilega fjölbreytni, af völdum starfshátta í landbúnaði, t.d. notkunar áburðar og varnarefna, og gagna um gæði og notkun vatns og landnotkun;
- c) að stuðla að sjálfbærum búskaparháttum, meðal annars heildstæðri tækni í landbúnaði, lífrænum landbúnaði og, þar sem við á, víðræktun (t.d. þar sem líffræðileg fjölbreytni er í hávegum höfð), í náninni samvinnu við hlutaðeigandi framkvæmdaaðila. Bandalagið mun áfram hvetja til þróunar staðbundinna framtaksværfefna og dreifa upplýsingum þar um;
- d) að þróa enn frekar heildstætt skipulag til að minnka hættu á heilsutjóni og umhverfisskaða vegna notkunar plöntuvarnarefna og annarra varnarefna, meðal annars ítarlegri ákvæði um dreifingu og sölu þessara efna og um notkunartakmarkanir og, eftir því sem við á, um að nota önnur plöntuvarnarefni og varnarefni af öðrum toga í stað þeirra sem eru hættulegust;
- e) að þróa enn frekar allsherjarskipulag á sviði dreifbylisþróunar, þar sem tekið er tilliti til umhverfissjónarmiða meðal annars varðveislu líffræðilegrar fjölbreytni, til dæmis með því að fylgjast með og samræma hin ýmsu stjórnþæki sem um ræðir;
- f) að íhuga ráðstafanir til þess að fella umhverfiskostnað inn í verð landbúnaðarafurða og framleiðslukostnað í landbúnaði.

Bandalagið mun stuðla að betri samræmingu og meira samhengi milli aðgerða og stefnumiða sem varða skóga, með það í huga að auðvelda vörslu þeirra (meðal annars skógrækt og varnir gegn skógareldum), verndun og sjálfbæra þróun og að bregðast við alþjóðlegri þróun í málefnum skóga.

2. Meginmarkmið bandalagsins á sviði flutninga skulu vera:

- a) að herða enn frekar ákvæði um útblástur og hávaða frá ökutækjum og torfærubifreiðum og, með hliðsjón af þróun í viðeigandi alþjóðlegu samhengi, frá loftförum, enn fremur um gæði eldsneytis, að þróa aðgerðir til að draga úr útblæstri koltvísýrings frá ökutækjum, einkum með því að stuðla að notkun eldsneytisnýtinna ökutækja og tækni sem leiðir til lítils útblásturs, og að efla ákvæði bandalagsins um skoðun ökutækja og viðhald;
- b) að athuga betur þá þætti sem ákvarða flutningaþörf, um leið og tekið er tillit til fjölbreytilegra aðstæðna á mismunandi svæðum bandalagsins, með því:
  - að þróa og stuðla að ráðstöfunum til að fella enn frekar ytri tilkostnað inn í flutningsgjöld, einkum fyrir síður vistvænan flutningsmáta, sem forsendu þess að hafa áhrif á val notenda til þess að ná fram sjálfbærri flutningseftirspurn í ríkari mæli,
  - að stuðla að heildstæðari stefnu í málefnum er varða flutninga, meðal annars aukinni efnahagslegri skilvirkni innan flutningageirans og umbótum í umhverfis-, öryggis- og aðgengismálum, til dæmis með því að stuðla að betri samþættingu landnota og flutningaskipulags og efla ráðstafanir til þess að stýra eftirspurn, t.d. með notkun fjarvirkni;
- c) að halda áfram viðleitni sinni til þess að minnka ójafnvægi milli ólíkra flutningsmáta og hvetja til vistvænni flutningsmáta, einkum með því:
  - að þróa greiningaraðferðir sem mætti nota til þess að meta með skipulegum hætti umhverfisáhrif samevrópska flutninganetsins og einnig aðferðir sem mætti nota við aðgangsgreiningu og gilda um sérhvern viðeigandi flutningsmáta, þar sem tekið er mið af nauðsyn þess að tengja öll aðildarríki og svæði við samevrópska flutninganetið og einkum nauðsyn þess að tengja eyjar, landlukt svæði og jaðarsvæði við miðlæg svæði bandalagsins,
  - að rannsaka kosti þess að nota sjóði bandalagsins til að stuðla að betra jafnvægi milli flutningsmáta með því að auðvelda tengingu flutningsmáta og hagkvæma skiptingu milli flutningsmáta,
  - að þróa málsmeðferð til þess að leysa umhverfisvanda sem umferð þungaflutningabifreiða veldur,

— að stuðla að notkun vistvænni flutningsmáta, til dæmis með því að hvetja til notkunar almenningsamgangna og/eða hópflutninga og ökutækja með lítilli losun mengunarefna.

3. Meginmarkmið bandalagsins á sviði orkumála skulu vera:

- a) að stuðla að orkunýtni og skynsamlegri orkunotkun og efla þróun og beitingu orkusparandi tækni og starfsvenja, meðal annars endurnýjanlegra orkugjafa og samtengdrar varma- og orkuframleiðslu, með viðeigandi áætlunum og ráðstöfunum, með því að vekja almenning til umhugsunar og upplýsa, og að setja viðmiðanir fyrir gátun styrkjakerfa í því skyni að eyða neikvæðum áhrifum tiltekinna hvetjandi ráðstafana;
- b) að hvetja til þess að gerðar séu ráðstafanir til þess að stýra eftirspurn eftir orku, meðal annars orkusparandi ráðstafanir, að efnahagsstjórnækjum og öðrum aðferðum sé beitt við innfellingu ytri kostnaðar og ágóða og að áróðursherferðir séu betur aðhæfðar orkusparnaðaráætlunum bandalagsins;
- c) að leggja meiri áherslu á orkusparandi staðla fyrir raftæki og sjá til þess að orkunýtni þeirra sé gefin til kynna með merkingum.

4. Meginmarkmið bandalagsins á sviði iðnaðar skulu vera:

- a) að efla yfirstandandi þróun umhverfisstjórnunar- fyrirkomulags innan iðnaðargeirans og að þróa áætlanir um bættu umhverfisvitund innan iðnaðar, einkum hjá litlum og meðalstórum fyrirtækjum, en einnig áætlanir um starfsþjálfun og tækniástoð; enn fremur að endurskoða stjórnunar- og matskerfi umhverfismála;
- b) að sníða ramma fyrir heildstæða vörustefnu þar sem tekið er mið af endingartíma vörunnar og meðal annars fjallað um frekari þróun á greiningu endingartíma, meðal annars minnkun úrgangs sem til fellur, og tekið tillit til hugsanlegra afleiðinga fyrir innri markaðinn, í því augnamiði að stuðla að þróun hreinni vara með því að taka mið af umhverfissjónarmiðum við hönnun þeirra og lágmarka notkun þrávirkra lífrænna efna, þungmálma og efna með varanlegum áhrifum á heilsu;

c) að bæta löggjöf og önnur stjórnækni með tilliti til þess að hafa samfellda heildarstjórn á mengun frá iðjuverum, að þróa hugsanlegar hugmyndir að rammaviðmiðun sem viðbót við heildstæðar mengun- arvarnir hjá smærri verum, að teknu tilliti til sértækra vandamála þeirra og að hvetja til frekari innfellingar ytri kostnaðarliða í vöruverð;

d) að gera ráðstafanir, með hliðsjón af ályktun Evrópuþingsins frá 14. maí 1997 ⁽¹⁾ og ályktun ráðsins frá 7. október 1997 ⁽²⁾, sem fjalla báðar um framkvæmd og fullnustu laga bandalagsins á sviði umhverfismála, til að bæta framkvæmd allra reglna, sem miða að því að minnka útblástur og mengun frá iðnaði, og hlýðni við þær með því að tryggja að mengunarbótareglan verði felld inn í löggjöf bandalagsins með skýrari hætti. Evrópuþingið og ráðið vekja athygli á að framkvæmdastjórnin mun leggja fram hvítbók um skaðabótaskyldu á sviði umhverfismála;

e) að undirbúa aðgerðir sem miða að því að auka vitund innan iðnaðarins um umhverfismál, til dæmis tæki til betri upplýsingar á viðskiptasviði, meðal annars upplýsingar um bestu fánlegu tækni, til dæmis með notkun EuroBAT-skjala, aukinni útbreiðslu hreinlegri tækni og með því að stuðla að góðum starfs- háttum með tilliti til umhverfisins;

f) að skýra skilgreininguna á vistvænum fyrirtækjum og stuðla að þróun þeirra;

g) að veita vandamálum lítilla og meðalstórra fyrirtækja forgang, að því er varðar tæknilegar og fjárhagslegar hindranir í vegi þróunar og notkunar tækni sem er hrein með tilliti til umhverfisins;

h) að stuðla að virku eftirliti með og, þar sem raunhæfum umhverfissvænum valkostum verður við komið, útrýmingu í áföngum á eða banni við notkun þrávirkra, lífrænna mengunarefna, sem hafa skaðleg áhrif á umhverfi eða heilsu, með hliðsjón af framvindu alþjóðlegra samningaviðræðna á þessu sviði;

i) að þróa og hrinda í framkvæmd stefnumiðum á sviði sjálfbærrar iðnþróunar sem innihalda skilgreiningu hugtaksins umhverfisskilvirkni og þar sem sérstök áhersla er lögð á samstarf stjórnvalda og iðnaðar, þar sem geta iðnaðarins til nýsköpunar er nýtt ásamt viðeigandi hvatningu og örvandi skilyrðum, bæði á sviði framboðs og eftirspurnar.

5. Meginmarkmið bandalagsins á sviði ferðamála skulu vera:

- a) að koma á reglulegum upplýsingaskiptum um áhrif ferðapjónustu á umhverfið;

⁽¹⁾ Stjttíð. EB C 167, 2. 6. 1997, bls. 92.

⁽²⁾ Stjttíð. EB C 321, 22. 10. 1997, bls. 1.

- b) að styðja herferðir til að efla vitund almennings til að stuðla að vistvænum notum ferðamálaauðlinda;
- c) að stuðla að framkvæmd nýrra, góðra starfshátta á sviði sjálfbærrar ferðamálaþróunar, meðal annars tilraunaverkefnum innan ramma núverandi fjármála-stjórnækja og með því að beita mengunarbóta-reglunni;
- d) að tryggja að þróunarsjóðir láti fé af hendi rakna til sjálfbærrar ferðamálastarfsemi í samræmi við:
  - reglugerðarákvæði um þróunarsjóði, meðal annars ákvæði um mat á umhverfisáhrifum aðgerða, og
  - önnur viðeigandi lög bandalagsins, t.d. ráðstaf-anir sem varða mat á umhverfisáhrifum;
- e) að stuðla að því að viðfangsefnið „umhverfi og ferðamál“ verði tekið inn í alþjóðasamninga, eftir því sem við á.

3. gr.

Að víkka svið stjórnækja

Bandalagið mun þróa, beita eða með öðrum hætti hvetja til notkunar fjölbreyttara úrvals stjórnækja til að koma á umtalsverðum breytingum á ríkjandi stefnu og starfsháttum á sviði sjálfbærrar þróunar, að teknu tilliti til dreifræðisreglunnar.

1. Með tilliti til þróunar skilvirkra markaðstengdra stjórnækja og annarra efnahagsstjórnækja á viðeigandi stigi, sem leið til að hrinda stefnumiðum í framkvæmd, verður athygli sérstaklega beint að:

- a) umhverfisbókhaldi;
- b) athugun á hindrunum í vegi þess að innleiða efnahagsstjórnækja og því að koma auga á hugsanlegar lausnir;
- c) umhverfisgjöldum og –sköttum;
- d) því að finna hvaða styrkjakerfi hafa neikvæð áhrif á sjálfbæra framleiðslu og neysluvenjur, í því skyni að endurbæta þau;
- e) því að hvetja til þess að hugmyndinni um skaðabótaskyldu á sviði umhverfismála verði hrint í framkvæmd á vettvangi aðildarríkjanna;
- f) frjálsum samningum þar sem umhverfismarkmiðum er haldið á loft um leið og samkeppnisreglur eru virtar;
- g) því að hvetja til þess að nota fjárhagsleg stjórnækja til að ná umhverfismarkmiðum, meðal annars með því að íhuga frumkvæði í lagasetningu á þessu sviði á meðan áætlunin er í framkvæmd og því að haldið verði áfram athugun á hugsanlegum ávinningi af notkun slíkra stjórnækja í víðari skilningi, einkum að því er varðar almenn efnahagsmarkmið bandalagsins, til dæmis á sviði atvinnumála, samkeppnis-hæfni og vaxtar.

2. Meginmarkmið bandalagsins, með tilliti til þverlægra stjórnækja, skulu vera:

- a) að kanna, meðal annars í ljósi tillögu framkvæmda-stjórnarinnar frá 25. mars 1997 um mat á áhrifum tiltekins skipulags og áætlana á umhverfið ⁽¹⁾, hvernig meta má áhrif stefnumiða, skipulags og áætlana í bandalaginu og, ef við á, tillagna framkvæmdastjórnarinnar að áætlunum og bandalagslög-gjöf um umhverfið;

- b) að þróa verklag við mat á umhverfisáhrifum skipu-lags og áætlana og stuðla að þróun aðferðafræða og þjálfunar- og leiðbeiningaefnis með mat á verkefnum, skipulagi og áætlunum í huga;

- c) að hugleiða útvíkkun umhverfisstjórnunar og -mats til annarra athafnasviða en framleiðsluiðnaðar;

- d) að stuðla að samræmingu, eftir því sem við á, á sviði umhverfismála og taka í ríkari mæli tillit til umhverf-issjónarmiða við undirbúning iðnaðarstaðla;

- e) að semja viðmiðanir til að meta samræmi gildandi stefnumiða og stjórnækja bandalagsins, meðal annars fjármögnun, við kröfur á sviði sjálfbærrar þróunar;

- f) að endurskoða reglur bandalagsins um opinber innkaup til þess að tekið sé meira tillit til umhverfis-verndarsjónarmiða þegar þeim er beitt, um leið og sanngirnir er gætt í samkeppni.

3. Rík áhersla verður lögð á að betrubæta notkun fjárstuðningstillögunar bandalagsins sjálfs sem tækis til þess að stuðla að sjálfbærri þróun. Þetta þýðir að auka þarf vægi umhverfissjónarmiða, meðal annars náttúruverndar, og meta áhrif þessarar tilhögunar á umhverfið sem leið til þess að betrubæta stuðningsaðgerðir, séð frá sjónarhóli umhverfisverndar og efnahagslífs.

4. Bandalagið mun áfram fylgja eftir þeirri viðleitni sinni að nýta til fulls þau tækifæri sem nýjar aðferðir og tækni hafa í för með sér í formi sjálfbæris á sviðum á borð við landbúnað, matvælavinnslu, efna- og lyfjaiðnað, umhverfishreinsun og þróun nýrra efna og orkulinda.

⁽¹⁾ Stjórn. EB C 129, 25. 4. 1997, bls. 14

4. gr.

Framkvæmd settra laga og fullnusta

Bandalagið mun hraða viðleitni sinni á öllum stigum í því skyni að tryggja betri framkvæmd og fullnustu umhverfislöggjafarinnar.

Meginmarkmið bandalagsins skulu vera:

- a) að betrumbæta lagarammann um stefnuna í umhverfismálum með því að samþykkja samfelldara, víðtækara og heildstæðara verklag fyrir tiltekin svið, þar sem við á með því að einfalda laga- og stjórnsýslumeðferð og nota rammatilskipanir, og með því að leggja sérstaka áherslu á að unnt sé að lögleiða og hrinda í framkvæmd þeim ráðstöfunum sem samþykkja á;
- b) að gera átak í viðleitni til að tryggja að aðildarríkin fari að ákvæðum í bandalagslöggjöf um skýrslugjöf með skilvirkari hætti, m.a. með aukinni hagræðingu og stöðlun slíkra ákvæða, til að meira gagn verði að þessum skýrslum við undirbúning ákvarðana og til að gera átak í því starfi sem unnið er hjá stjórnunarnefndum um þessi efni;
- c) að stefna að því að auka skilvirkni samstarfs milli stjórnvalda í aðildarríkjunum sem eru ábyrg fyrir framkvæmd og fullnustu bandalagslaga sem hafa verið sett um umhverfismál, meðal annars gegnum netkerfi umhverfiseftirlitsaðila, og í þessu samhengi að leitast við að ná fram meira gagnsæi að því er varðar eftirlits- og fullnustuaðgerðir í einstökum aðildarríkjum og að efla sameiginlegt átak á sviði samvinnuverkefna í gegnum sama netkerfið með tilraunaverkefnum og æfingum á vettvangi;
- d) að kanna skilyrði fyrir því að auka skilvirkni umhverfiseftirlits í Evrópu á grundvelli skýrslu sem framkvæmdastjórninni ber að leggja fram áður en áætluninni lýkur, þar sem einkum skal leggja mat á hvort hagkvæmt sé að koma á sameiginlegum eftirlitsviðmiðunum á grundvelli staðla um lágmarkseftirlit. Framkvæmdastjórnin mun gefa út ársskýrslu um umhverfið, þar sem meðal annars verður gerð ítarleg grein fyrir árangri aðildarríkjanna í að framkvæma og framfylgja umhverfislöggjöf bandalagsins;
- e) að íhuga leiðir til að auðvelda frekari þátttöku almennings í framkvæmd og fullnustu stefnumiða í umhverfismálum og kanna hvort þörf sé á að auðvelda aðgang að réttarúræðum, með hliðsjón af dreifræðisreglunni og með tilliti til mismunandi réttarkerfa aðildarríkjanna;
- f) að hvetja til þess að sett verði ákvæði, í tengslum við tillögur um endurskoðun gildandi lagagerða og í tillögum að nýrri umhverfislöggjöf, sem skylda aðildarríkin til að framfylgja settum reglum um umhverfismál og mæla fyrir um viðurlög við brotum á slíkum reglum;

- g) að hraða aðgerðum, á vettvangi bandalagsins og aðildarríkjanna, til að taka með skilvirkum hætti á brotum á löggjöf bandalagsins um umhverfismál í samræmi við sáttmálann, einkum 155. gr. og 171. gr.

5. gr.

Vitundarvakning

Bandalagið leggur áherslu á mikilvægi samskipta, upplýsingar, menntunar og þjálfunar sem leiða til vitundarvakningar um sjálfbæra þróun og stuðla að breyttri hegðun í öllum geirum samfélagsins. Það mun auka viðleitni sína til þess að gera borgara bandalagsins betur meðvitaða og betur upplýsta um málefni sjálfbærrar þróunar.

Meginmarkmið bandalagsins skulu vera:

- a) að gera upplýsingar um stöðu umhverfisins og framkvæmd settra bandalagslaga um umhverfismál aðgengilegar;
- b) að stuðla að því að innleiða hugtakið sjálfbær þróun í menntunar- og þjálfunaráætlanir bandalagsins;
- c) að hvetja til menntunar og þjálfunar á sviði umhverfismála á öllum viðeigandi sviðum, meðal annars til að stuðla að breyttri hegðun einstaklinga í átt að auknu sjálfbæri;
- d) að nýta til fulls fyrirkomulag símats og sífelldrar útbreiðslu niðurstaðna LIFE-verkefnanna, bæði á sviði náttúruverndar og á öðrum sviðum umhverfismála;
- e) að safna og dreifa sem víðast upplýsingum og þekkingu um tengslin milli ástands umhverfis og heilsu manna;
- f) að stuðla enn frekar að umhverfisvænum búskaparháttum hjá stofnunum bandalagsins sjálfs og auðvelda gagnkvæma miðlun upplýsinga um bestu starfsvenjur og aðgengi að og dreifingu á upplýsingum á þessu sviði eins víða og unnt er;
- g) að stuðla að náinni samvinnu milli framkvæmdastjórnarinnar og aðildarríkjanna á sviði samskipta og upplýsingar um umhverfismál. Að þróa samskiptakerfi bandalagsins í samvinnu við aðildarríkin, meðal annars með því að nýta samvinnuverkefni sem eru í gangi;
- h) að hjálpa neytendum að taka tillit til umhverfis-sjónarmiða með umhverfismerkingum og með því að veita umhverfisupplýsingar um vörur, meðal annars íðefni;

- i) að hvetja veitendur fjármálaþjónustu, t.d. banka og tryggingafélög, til þess að fella umhverfissjónarmið inn í rekstur sinn.

6. gr.

Alþjóðleg samvinna

Þar eð viðurkennt er að alvarlegur umhverfisvandi nær yfir landamæri og að góðar horfur eru að því að bandalagið geti orðið drifkraftur í frekari þróun alþjóðlegra reglna um umhverfismál mun bandalagið leitast við að styrkja stöðu sína og vera í forystu, einkum hvað varðar alþjóðlegar skuld-bindingar þess samkvæmt samningum og bókunum.

Í þessu felst einkum að bandalagið efli samstarf við lönd Mið- og Austur-Evrópu og á Miðjarðarhafssvæðinu og hlutverk sitt í tengslum við umhverfismál, eins og um getur í 21. framkvæmdaáætlun, og með tilliti til tvíhliða samstarfs og fjölþjóðasamvinnu um málefni sem varða sjálfbæra þróun.

Bandalagið verður að tryggja að það gegni lykilhlutverki í framtíðarvinnu á sviði samninga um líffræðilega fjölbreytni og loftslag og að það taki forystu í alþjóðlegri viðleitni til þess að koma á alþjóðlegu, lögboðnu kerfi til þess að halda þrávirkum, lífrænum mengunarvöldum í skefjum.

1. Meginmarkmið bandalagsins, með tilliti til Mið- og Austur-Evrópu, skulu vera:

- a) að þróa enn frekar allsherjarverklag á sviði umhverfismála sem lið í þeirri áætlun að undirbúa samstarfslönd Mið- og Austur-Evrópu fyrir aðild. Bandalagið skuldbindur sig, með samvinnu á sviði tækni og stjórnsýslu og fjárhagsaðstoð, til þess að aðstoða umsóknarríkin við að ná tilskildu stigi umhverfisverndar þegar til aðildar kemur. Í þessu sambandi ber að leggja ríkari áherslu á að semja og framkvæma aðgerðaáætlanir í umhverfismálum fyrir hvert landanna með hugsanlega aðild þeirra í huga;
- b) að halda áfram samvinnu við og stuðla að samvinnu milli landa Mið- og Austur-Evrópu á þessu sviði innan þeirra ramma sem kveðið er á um í Evrópusamningunum. Þetta hefur í för með sér að efla þarf samvinnu um að auka afkastagetu, áframhaldandi samvinnu á sviði fjármála, þar með talin tækniástoð, einkum í sambandi við samræmingu laga, framkvæmd þeirra og fullnustu, aðstoð við að fjárfesta í umhverfisgrunnvirkjum og samvinnu sem miðar að

því að koma á umhverfisvænni starfsháttum, meðal annars með því að yfirfæra tækni.

2. Meginmarkmið bandalagsins, með tilliti til Miðjarðarhafslöndanna og Miðjarðarhafssvæðisins, skulu vera:

- a) að þróa, innan ramma Barselóna-yfirlýsingarinnar frá nóvember 1995, svæðisbundið verklag með reglulegum samræðum, meðal annars með ráðherra-stefnum, og aukinni og bættri samvinnu, einkum með tilliti til fjárhagslegrar og tæknilegrar aðstoðar;
- b) að samþykka forgangsaðgerðaáætlun til skamms og meðallangs tíma með tilliti til Miðjarðarhafssvæðisins og þróa eftirlitstilhögun vegna framkvæmdar hennar.

3. Meginmarkmið bandalagsins, með tilliti til Eystrasaltssvæðisins, skulu vera að styrkja samvinnu á sviði umhverfismála innan gildandi svæðisramma og að stuðla að samræmingu viðkomandi sjóða til að styðja aðgerðir Helsinki-ráðsins (Helcom) og einkum framkvæmd sameiginlegu alhliða umhverfisáætlunarinnar (JCP).

4. Meginmarkmið bandalagsins, með tilliti til Ríó-ferlisins, skulu vera að tryggja virka þátttöku bandalagsins í ferlinu og í framhaldi af aukafundi allsherjarþings Sameinuðu þjóðanna sem var haldið 1997 og meðal annars að stuðla að því:

- a) að efla rammasamninginn um loftlagsbreytingar í samræmi við Berlínarumboðið og eftirfarandi ákvarðanir;
- b) að þróa samninginn um líffræðilega fjölbreytni, þar með talið að stuðla að innlendum framkvæmdaáætlunum og undirbúa í tæka tíð bókun um líföryggi;
- c) að efla alþjóðlega samvinnu á sviði samningsins um baráttuna gegn gróðureyðingu.

5. Meginmarkmið bandalagsins skulu, með tilliti til annarra alþjóðlegra umhverfismála, vera:

- a) að endurskoða stefnuna í því skyni að fella hugmyndafræði sjálfbærrar þróunar inn í framkvæmd fjórða samningsins milli landa í Afríku, við Karíbahaf og Kyrrahaf og Evrópubandalagsins (AKK-EB-samningsins) og meta allsherjarþróunaraðstoð bandalagsins til að tryggja að umhverfismatskerfum sé fylgt;
- b) að styrkja umhverfisþáttinn í samvinnu við ríki sem hafa nýlega fengið sjálfstæði, einkum með áherslu á aukna afkastagetu og tækniástoð í samræmi við TACIS-áætlunina;

- c) að styrkja umhverfisþáttinn, í samvinnu við lönd Asíu og Suður-Ameríku, í samræmi við reglugerð ráðsins (EBE) nr. 443/92 frá 25. febrúar 1992 um fjárhagslega og tæknilega aðstoð, og efnahagssamvinnu við, þróunarlönd í Asíu og Suður-Ameríku ⁽¹⁾ og almennar viðmiðunarreglur um samvinnu milli bandalagsins og viðkomandi svæða;
- d) að stuðla að virkri þátttöku í svæðaráðstefnum og samningum í Evrópu og ferlinu „Umhverfi fyrir Evrópu“;
- e) styðja alþjóðlega vinnu á sviði vísibreytna sjálfbærrar þróunar;
- f) að vinna að því að efla ákvæði um fullnustu og lausn deilumála þegar alþjóðasamningar koma til endurskoðunar;
- g) að taka virkan þátt í samningum um samþykkt lagalega bindandi gjörnings um að koma á ferli fyrirfram upplýsts samþykkis sem nær yfir viðskipti með tiltekin hættuleg efni og varnarefni.
6. Meginmarkmið bandalagsins, með tilliti til viðskipta og umhverfis, skulu vera:
- a) að leitast við að tryggja að reglur, ákvæði og málsmeðferð Alþjóðaviðskiptastofnunarinnar taki í einu og öllu mið af þörfinni á að stuðla að öruggri umhverfisvernd, einkum að því er varðar almennu ákvæðin;
- b) að taka virkan þátt í umræðum á alþjóðlegum vettvangi, einkum innan Alþjóðaviðskiptastofnunarinnar, um viðskipti og umhverfi, þar sem bandalagið mun, í samræmi við hið almenna markmið að koma á sjálfbærri þróun, stuðla að málamiðlun milli málefna umhverfis annars vegar og viðskipta hins vegar með áherslu á að fella kröfur á sviði umhverfismála inn í hið marghliða viðskiptakerfi;
- c) að leggja megináherslu á marghliða lausnir viðfangsefna á sviði viðskipta og umhverfis, jafnframt því að virða meginreglur um umhverfi og viðskipti, og stuðla að gagnsæi í skilgreiningu og framkvæmd umhverfisaðgerða, þar með taldra nýrra gerninga á sviði umhverfisstefnu.

2. ÞÁTTUR

ÖNNUR MÁL SEM SÉRSTAKRI ATHYGLI VERÐUR BEINT AÐ

7. gr.

Traustari grundvöllur umhverfisstefnu

Bandalagið mun tryggja að umhverfisstefna þess sé byggð á traustum og samanburðarhæfum gögnum, tölfræðilegum

upplýsingum og vísibreytum, á traustum vísindalegum upplýsingum og mati á kostnaði og kostum þess að grípa til aðgerða eða aðhafast ekki. Það mun tryggja samræmingu á, og samvinnu við hlutaðeigandi bandalagsstofnanir og mun vinna með hlutaðeigandi stofnunum á alþjóðavettvangi. Umhverfisstofnun Evrópu gegnir lykilhlutverki í eftirliti og skýrslugjöf um ástand umhverfisins.

Sérstakri athygli verður beint að því:

- a) að bera kennsl á og fylla í eyður í fyrirbyggjandi tölfræðilegum grundvallarupplýsingum um umhverfið, þróa samþættingu umhverfisþátta og gagna og tölfræðilegra upplýsinga sem varða önnur stefnumið og tryggja aðgengi að þessum gögnum;
- b) að stuðla að þróun umhverfisvísibreytna, árangursvísibreytna viðvíkjandi öllum viðeigandi stefnumálum og vísibreytna fyrir sjálfbæra þróun sem viðmiðunarvísibreytna til þess að mæla framfarir í átt að sjálfbærri þróun og skapa grundvöll fyrir setningu markmiða og stefnumiða;
- c) að bæta samræmingu í þróun gagnkvæms upplýsingaflæðis milli vísindarannsókna og þróunar- og umhverfisstefnumiða og tryggja að slíkt upplýsingaflæði eigi sér stað;
- d) að þróa áfram notkun efnahagslegra matsaðferða fyrir umhverfið (kostnaðarhagkvæmni, arðsemismat og mat á áhrifum á fyrirtæki);
- e) að þróa viðbótar- eða fylgireikninga við þjóðhagsreikninga sem fyrsta skref í þá átt að fella umhverfissjónarmið inn í bókhaldshugtök og -venjur aðildarríkjanna og bandalagsins með það að markmiði að koma á allsherjarfyrirkomulagi grænna þjóðhagsreikninga eigi síðar en árið 1999.

8. gr.

Sjálfbærir framleiðslu- og neysluhættir

Bandalagið mun efla enn frekar þá viðleitni sína að auðvelda og stuðla að nýsköpun í iðnaði með tilliti til sjálfbærrar þróunar og stuðla að vitundarvakningu og breytttri hegðun í iðnaði og hjá neytendum í því augnamiði að stíga stærrí skref fram til sjálfbærra framleiðslu- og neysluháttá.

9. gr.

Sameiginleg ábyrgð og samvinna

Bandalagið mun stuðla að því að leitað verði raunhæfra leiða til að bæta sameiginlegar aðgerðir og samvinnu til að tryggja

⁽¹⁾ Stjtið. EB L 52, 27. 2. 1992, bls. 1.

sjálfbæra þróun. Það mun skapa betri vettvang fyrir skoðana-skipti og tryggja að hæfilega blandaður hópur framkvæmda-aðila sé með í ráðum við undirbúning stefnumiða og aðgerða þess og séu þátttakendur í því að koma þeim fram.

10. gr.

Efling stað- og svæðisbundins frumkvæðis

Bandalagið mun enn frekar stuðla að aðgerðum á stað- og svæðisbundnum vettvangi sem varða málefni sem hafa grundvallarþýðingu fyrir sjálfbæra þróun.

Í þessu skyni verður sérstakri athygli beint að því:

- a) að efla enn frekar hugmyndina um landnotkunarskipulag sem verkfæri til að stuðla að sjálfbærri þróun og þar með að þróa áfram „Evrópu 2000+“ og styðja þróun Evrópuáætlunar um landnotkunarskipulag sem grundvöll fyrir almennu samkomulagi stefnumótunaraðila, meðal annars með tilliti til umhverfisáhrifa stefnumiða fyrir einstaka geira atvinnulífsins;
- b) að þróa allsherjarverklag fyrir málefni þéttbýlis með sérstakri áherslu á nauðsynlega aðstoð til styrktar aðgerðum sveitarstjórna til að hrinda áætluninni í framkvæmd svo og 21. framkvæmdaáætlun fyrir sveitarfélög;
- c) að stuðla að því að sveitastjórnir miðli reynslu sín á milli af framtaksverkefnum á sviði sjálfbærra flutninga;
- d) að gera áætlun um kynningu á samþættri stjórnun strandsvæða með það í huga að sýna áhrif bættrar upplýsingar- og samráðstillhögunar fyrir framkvæmd áætlana um sjálfbæra þróun og að koma auga á þörfina fyrir frekari aðgerðir á vettvangi bandalagsins og á öðrum vettvangi;
- e) að undirbúa áætlun til að stuðla að því að með framtaksverkefnum á sviði þróunar sveitarfélaga og atvinnumála sé unnið að varðveislu náttúrusvæða með stuðningi þróunarsjóðanna eftir því sem við á;
- f) að ýta undir ráðstafanir á viðkvæmum svæðum í samræmi við samninginn um baráttu gegn gróðureyðingu, þar sem áhersla er lögð á að draga úr gróðureyðingu með stefnumörkun á sviði stjórnunar og sjálfbærri notkun náttúruauðlinda og með betri dreifingu upplýsinga og samræmingu yfirstandandi aðgerða.

11. gr.

Umhverfismálefni

Bandalagið mun þróa áfram stefnu sína, með tilliti til þeirra umhverfismálefna sem áætlunin nær til, á grundvelli strangra krafna um umhverfisvernd og mun, með tilliti til þessara

málefna, gefa sérstakan gaum að þeim aðgerðum sem hægt er að grípa til með hvað árangursríkustum hætti á vettvangi bandalagsins.

1. Bandalagið mun, með tilliti til loftlagsbreytinga og óson-eyðingar, gera átak til að ná fram markmiðum loftslags-samningsins og Montreal-bókunarinnar.

Sérstakri athygli verður beint að:

- a) stefnumiðum og aðgerðum sem eru nauðsynleg til að ná markmiðum í samræmi við Berlínarumboðið um lækkun koltvíoxíðs (CO₂) og annarra gróðurhúsalofttegunda sem ber að ná innan tiltekinna tímamarka, t.d. eigi síðar en 2005, 2010 og 2020;
  - b) því að efla eftirlitsaðgerðir bandalagsins með tilliti til efna sem eyða ósonlaginu og að auka rannsóknir sem miða að því að finna hentug efni í stað þessara efna.
2. Með tilliti til súrnunar og loftgæða verður sérstakri athygli beint að því:
    - a) að þróa og hrinda í framkvæmd áætlun í því skyni að tryggja að ekki sé farið yfir hættumörk með tilliti til váhrifa af völdum sýrumyndandi efna, ofauðgandi efna og ljósiðefna sem valda loftmengun;
    - b) að ákvarða eða breyta gæðamarkmiðum, með tilliti til tiltekinna mengunarvalda, í því skyni að ekki sé farið yfir hættumörk sem gilda fyrir lífkerfi og að þróa sameiginlegar aðferðir til þess að meta og hafa eftirlit með loftgæðum.

3. Í því skyni að vernda vatnsforða verður sérstakri athygli beint að þróun heildarramma þar sem sett verður fram allsherjarverklag fyrir skipulag og stjórnun hvað varðar grunnvatnsforða og yfirborðsvatnsforða og áhersla lögð á bæði magn og gæði. Slíkur heildarramma mun einnig stuðla að sjálfbærri stjórnun hafsvæðanna umhverfis Evrópu.

4. Bandalagið mun, með tilliti til meðferðar úrgangsefna, gera ráðstafanir til að uppfæra og þróa áætlanir sínar um meðferð úrgangsefna í ljósi ályktunar Evrópuþingsins frá 14. nóvember 1996⁽¹⁾ og ályktunar ráðsins frá 24. febrúar 1997⁽²⁾, meðal annars í ljósi þeirrar for-gangs-röðunar sem þar er tilgreind, og með tilliti til viðeigandi löggjafar.

⁽¹⁾ Stjtið. EB C 362, 2. 12. 1996, bls. 241.

⁽²⁾ Stjtið. EB C 76, 11. 3. 1997, bls. 1.

5. Með tilliti til hávaða verður sérstaklega hugað að þróun áætlunar um að draga úr hávaða sem jafnhliða gæti verið um miðlun upplýsinga til almennings, almenna stuðla fyrir váhrif af völdum hávaða og viðmiðanir fyrir tegundir hávaða og hávaðamengun frá framleiðsluvörum.
6. Bandalagið mun, með náttúruvernd og líffræðilega fjölbreytni að leiðarljósi, leggja á ráðin um varðveislu líffræðilegrar fjölbreytni og sjálfbæra nýtingu á því sviði í áætlunum, aðgerðum og stefnumótun fyrir viðkomandi atvinnugrein eða margar atvinnugreinar og mun, þegar hrinda á öðrum stefnumiðum þess í framkvæmd, tryggja gagngera samþættingu sjónarmiða náttúruverndar og líffræðilegrar fjölbreytni. Bandalagið mun, með tilliti til þess að hrinda nýjum endurbótum í framkvæmd, tryggja að áhrif þeirra á líffræðilega fjölbreytni verði metin. Hugmyndin um að taka frá land í því skyni að endurskapa náttúruleg svæði til frambúðar verður tekin til athugunar. Leiðir fartegunda og hlutverk hlutlausra svæða verða tekin til athugunar með tilliti til Evrópunets verndarsvæða (Natura 2000) og framkvæmdar tilskipunar ráðsins 92/43/EBE frá 21. maí 1992 um varðveislu náttúrulegra heimkynna og hins villta plöntu- og dýraríkis ⁽¹⁾.
7. Í því skyni að hafa stjórn á áhættuþáttum og verjast slysum verður sérstakri athygli beint að því:
- a) að endurskoða núgildandi löggjöf um útflutning og innflutning hættulegra efna, einkum með tilliti til grundvallarreglunnar um upplýst samþykki;
  - b) að þróa enn frekar ráðstafanir á sviði varnarefna í og utan landbúnaðar í því augnamiði að tryggja sjálfbæra notkun þeirra;
  - c) að semja og kynna áætlun sem mun meðal annars leiða til frekari stefnumótunar þar sem tekið er fullt tillit til 21. framkvæmdaáætlunar, að því er varðar hættuleg efni, með sérstakri áherslu á varúðarregluna, upplýsingar til notenda um áhættu og það að auka skilvirkni vinnu við að skipta út eða hætta notkun hættulegra efna. Nauðsynlegt er að auka öryggi í meðferð allra hættulegra efna;
  - d) að semja aðgerðaáætlun í því skyni að hraða áhættumati vegna hættulegra efna í EINECS-skránni, þar sem hættulegustu efnin fá sérstakan forgang;
  - e) að endurskoða enn frekar þá lagaramma sem gilda um nýja tækni.
8. Samkvæmt áætluninni mun bandalagið stefna að því að stíga ákveðin skref til að fækka hryggdýrum, sem eru notuð í tilraunaskyni, um helming fyrir árslok 2000 og gera tölfraðileg gögn um dýratilraunir aðgengilegar, einkum með tilliti til nota prímata og með það skammtamarkmið í huga að banna notkun villtra prímata sem eru fangaðir.
9. Sérstök áhersla verður lögð á fjórðu skýrslu framkvæmdastjórnarinnar til ráðsins um ástand og horfur að því er varðar meðferð geislavirks úrgangs í Evrópusambandinu.
10. Evrópuþingið og ráðið veita því athygli að framkvæmdastjórnin hefur í hyggju, að aflokinni endurskoðun á gildandi löggjöf bandalagsins sem er fyrirhuguð fyrir lok aðlögunartímabilsins í samræmi við lögin um skilyrði fyrir aðild Austurríkis, Finnlands og Svíþjóðar, einkum 69., 84., og 112. gr., að leggja fyrir þau skýrslu um niðurstöður endurskoðunarinnar og þær aðgerðir sem hún telur nauðsynlegt að grípa til og hugsanlegar afleiðingar fyrir aðra löggjöf og áætlunina.

Gjört í Brussel 24. september 1998

Fyrir hönd Evrópuþingsins,

J. M. GIL-ROBLES

forseti.

Fyrir hönd ráðsins,

J. FARNLEITNER

forseti.

⁽¹⁾ Stjtið. EB L 206, 22. 7. 1992, bls. 7. Tilskipuninni var síðast breytt með tilskipun 97/62/EB (Stjtið. EB L 305, 8. 11. 1997, bls. 42).

(1)

Yfirlýsing framkvæmdastjórnar viðvíkjandi a-lið 1. mgr. 2. gr. (um landbúnað) um tillögur hennar um sameiginlegu landbúnaðarstefnuna

Í tillögum sínum um framkvæmdaáætlun 2000 gefur framkvæmdastjórnin til kynna að þörf sé á að blása nýju lífi í sameiginlegu landbúnaðarstefnuna og að fella beri kröfur um umhverfisvernd inn í önnur stefnumið bandalagsins. Tillögur framkvæmdastjórnar um endurbætur á landbúnaðarstefnu Evrópusambandsins miða að því að tryggja að evrópska fyrirmyndin að landbúnaðarstefnu geti staðist tímans tönn, ekki aðeins landbúnaðinum til hagsbóta, heldur einnig neytendum, atvinnulífi, umhverfi og samfélaginu í heild.

Tillögur framkvæmdastjórnarinnar miðast við heildstæða lausn þar sem meðal annars er gert ráð fyrir:

- að renna fleiri stoðum undir þróun landsbyggðarinnar sem skal fram haldið um ókomin ár og felst í auknum ráðstöfunum í umhverfismálum innan landbúnaðar sem lögbundnum lið í svæðisbundnum áætlunum, svæðisbundnum stuðningi við sjálfbæran landbúnað á harðbýlum svæðum, ráðstöfunum á sviði skógarnytja, meðal annars sjálfbærum stjórnunarháttum og umhverfismenntun,
- að unnt sé að auka fjárveitingar til ráðstafana í umhverfismálum innan landbúnaðar, einkum gegnum sjóði sem eru tilkomnir vegna niðurskurðar aðstoðar sem tengist umhverfisskilyrðum,
- að draga frekar úr markaðsverðstuðningi sem er bætt fyrir með aukningu á beingreiðslum.

Samkvæmt þessum tillögum mun aðildarríkjunum bera skylda til að gera ráðstafanir í umhverfismálum, meðal annars til verndar líffræðilegri fjölbreytni, grunnvatni, neysluvatni og landslagi. Til að standa við þessa skuldbindingu hafa aðildarríkin þrjá valkosti:

- ráðstafanir í umhverfismálum innan landbúnaðar geta verið hluti af landsbyggðaráætlunum,
- bindandi umhverfislöggjöf, en fullnustu hennar má styrkja með því að lækka beingreiðslur ef ákvæði eru sniðgengin,
- sérstakar kröfur í umhverfismálum sem yrðu skilyrði fyrir móttöku beingreiðslna samkvæmt markaðsskipulagi.

Með tilliti til nautakjöts og mjólkurvara gilda innlendar viðmiðanir fyrir hluta greiðslnanna sem tengja má umhverfisstöðlum. Enn fremur verða framlög til víðræktunar gerð skilvirkari með strangari skilyrðum.

Framkvæmdastjórnin er þess fullviss að þessar endurbætur muni, verði þær samþykktar, undirbúa jarðveginn fyrir sjálfbæran landbúnað og landsbyggðarþróun innan Evrópusambandsins í enn ríkari mæli.

(2)

Yfirlýsing framkvæmdastjórnarinnar viðvíkjandi d-lið 4. mgr. 2. gr. um skaðabótaskyldu á sviði umhverfismála

Í samræmi við vinnuáætlun sína mun framkvæmdastjórnin samþykkja, innan skamms, hvítbók um skaðabótaskyldu á sviði umhverfismála. Í hvítbókinni verður þörfin fyrir nýja bandalagslöggjöf á þessu sviði könnuð, einkum í formi rammatilskipunar.

(3)

Yfirlýsing framkvæmdastjórnarinnar viðvíkjandi liðum d til g í annarri málsgrein 4. gr. um fullnustu

Framkvæmdastjórnin mun veita ítarlegar upplýsingar um frammistöðu aðildarríkjanna hvað varðar framkvæmd og fullnustu umhverfislöggjafar bandalagsins, bæði í viðeigandi auknum kafla og innskotum í ársskýrslu sinni um eftirlit með framkvæmd bandalagslaga og í árlegri könnun sinni á stöðu umhverfismála. Þar verða meðal annars veittar upplýsingar um fjölda kærumála sem hafa borist, fjölda mála sem framkvæmdastjórnin hefur rannsakað, fjölda mála sem fara fyrir dómstólinn, niðurstöður dómstólsins og eftirfylgd af hálfu framkvæmdastjórnarinnar ef um slíkt er að ræða.

(4)

Yfirlýsing framkvæmdastjórnarinnar viðvíkjandi 4. mgr. 11. mgr. um meðferð úrgangsefna

Framkvæmdastjórnin mun, eftir því sem við á, þróa enn frekar forgangsröðun bandalagsins viðvíkjandi meginreglum um meðferð úrgangsefna og mun, þegar framtaksverkefni koma til álita, taka til athugunar hvernig fyrirnefnd forgangsröðun kemur að sem bestum notum.
